

Aan: Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum : 15 januari 2021
Onderwerp : Reactie VBV op brief minister

Geachte leden van de Kamercommissie Justitie en Veiligheid, beste Kamerleden,

Uiteraard hebben wij de [brief van de minister](#) over de stand van zaken rond de trajecten [Taakdifferentiatie](#) en Uitrust op Maat (UoM) bij de brandweer nader beschouwd. Graag informeren wij u over de positie van de VBV aangaande deze ontwikkelingen. Zoals gebruikelijk hebben we met hyperlinks onderliggende informatie/documenten gekoppeld.

Taakdifferentiatie

Als resultaat van de strijdigheid van de rechtspositie van de Nederlandse Brandweer Vrijwilliger met staande Europese wetgeving rondom deeltijdarbeid, staat de brandweer in Nederland misschien wel voor de meest rigoureuze aanpassing van het bestel sinds de invoering van de veiligheidsregio's. Met een brandweerbesteding dat voor 89% uit Vrijwillige functies bestaat, moet een aanpassing van dat bestel dan ook de hoogste aandacht krijgen van de verschillende verantwoordelijken voor dit onderwerp. Zowel procesmatig als inhoudelijk deelt de VBV haar overwegingen met U.

Geconstateerd kan worden dat een vertegenwoordiging van de ter discussie staande doelgroep in de daarvoor ingerichte onderzoeks- en besluitvormingsgremia niet vanzelfsprekend was en nog steeds niet is. Zo was in de door de Minister en het Veiligheidsberaad ingerichte 'Denktank' in de aanwezigheid van de VBV niet voorzien. Nadat dit was hersteld kunnen wij helaas alleen maar concluderen dat van een zinvolle inbreng van de VBV in de 'Denktank' geen sprake is. Er is daardoor nauwelijks inbreng in de uiteindelijke resultaten. De VBV herkent zich dan ook onvoldoende in de tussentijdse resultaten van de groep en heeft dat [via een memo aan de Denktank](#) ook kenbaar gemaakt.

Bovendien deelt de VBV haar zorgen met u dat een Denktank te licht is om een dermate impactvolle aanpassing van het brandweerbesteding in Nederland te begeleiden. De VBV heeft het gevoel dat wederom de positie en rol van de Brandweer Vrijwilliger in Nederland onderschat wordt door de verschillende regionale en nationale overheden. Daarmee uit de VBV haar twijfels over een goede afloop waarin we toewerken naar een toekomstbestendig brandweerbesteding met een volwaardige en veilige rol voor Brandweer Vrijwilligers.

Inhoudelijk ziet de VBV een zorgwekkende ontwikkeling waarin met de voorgestelde richting van de Denktank onderschat wordt wat de impact van de maatregelen op de beschikbaarheid van Vrijwillig repressief brandweerpersoneel gaat zijn, nu en in de toekomst. Er lijkt onvoldoende besef te zijn over de gevolgen van een parttime repressieve aanstelling in relatie tot het hoofdberoep van Vrijwilligers en er is onvoldoende zicht op de gevolgen van het degraderen van grote aantallen Vrijwilligers tot marginale brandwachten. Met andere woorden, de VBV verwacht een terugloop in het aantal Vrijwilligers, met bovendien mindere kwaliteit brandweertzorg. In relatie tot de toenemende complexiteit van de brandweertzorg in Nederland en de maatschappelijke vraag om hoogwaardige kwaliteit, biedt de huidige oplossingsrichting geen uitkomst.

De VBV pleit voor een tweetal parallelle trajecten waarin op de eerste plaats de route voor een uitzonderingspositie voor Brandweer Vrijwilligers in Nederland gerealiseerd wordt. De VBV is zich terdege bewust van de complexiteit en doorlooptijd van een dergelijk traject, maar ziet hier toch potentie. We verwijzen daarbij naar het feit dat Nederland via de EU begroting miljoenen euro's bijdraagt aan de

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1	Telefoon : 033 - 49 62 768	Fiscaal : 81.86.45.167
3833 AM Leusden	Fax : 033 - 49 62 777	KvK-nummer : 08168567
Post : Postbus 290	Home : www.brandweervrijwilligers.nl	Bank: NL16 RABO 0309 1304 25
3830 AG Leusden	E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl	

instandhouding van het [Uniemechanisme voor civiele bescherming van de EU](#) dat dient te voorzien in een sterkere collectieve rampenrespons op Europees niveau. Dan is het ronduit absurd dat op grond van een [richtlijn van diezelfde EU](#) de collectieve capaciteit voor de rampenbestrijding en brandweezorg in verschillende landen wordt uitgehouden. Daarom hebben vertegenwoordigers van de brandweerorganisaties in 9 landen in de Europese Unie (Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk en Nederland, Finland, Estland, Litouwen, Slovenië en Hongarije) [in gezamenlijkheid opgeroepen](#) tot het opstellen van een aparte Europese Richtlijn tot behoud van het systeem van Vrijwilligheid bij de hulpverleningsdiensten (dus niet alleen brandweerorganisaties). Dat betekent niet dat de VBV pleit voor het negeren van de Europese richtlijnen maar dat we voorstander zijn van het zorgvuldig verkennen van de mogelijkheden voor een gezamenlijke strategie tot het behoud van Vrijwilligheid binnen de verschillende hulpverleningsdisciplines.

Met het oog op de doelstelling van de Minister en het Veiligheidsberaad om Vrijwilligheid voor de brandweer in de toekomst te behouden lijkt het ons verstandig dat de minister van JenV zich - samen met de bewindspersonen uit de andere EU-landen – zich daarvoor actief gaat inspannen. Tegelijkertijd dient er gekeken te worden naar manieren om Vrijwilligheid in stand te houden, bijvoorbeeld door de huidige denkrichting van de Denktank kritisch te beschouwen en Vrijwilligheid in een breder perspectief te zien in relatie tot brandweezorg, bijvoorbeeld door ook te kijken naar de meerwaarde van piketfuncties en bereikbaarheidsdiensten ten opzichte van de daadwerkelijke te leveren kwaliteit brandweezorg.

Anderzijds heeft uw Kamer al met algemene stemmen [een motie aangenomen](#) waarin de regering verzocht werd alles in het werk te stellen om in het kader van de Wnra tot een uitzonderingspositie voor de brandweervrijwilliger te komen. Met deze optie kan volgens juristen en de VBV ([zie p.2 van onze memo](#)) een 'vijfde bouwsteen' voor differentiatie worden gecreëerd. Deze optie is echter om ons onduidelijke redenen niet opgenomen in de [gepresenteerde denkrichting](#).

Uitruk op Maat

De VBV heeft [haar reactie op het IFV-Rapport](#) "Evaluatie van het Landelijk kader Uitruk op Maat (UoM) bij brand" gedeeld met de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV). Wederom wil de VBV opmerken dat zij altijd positief staat tegenover de doorontwikkeling van het brandweervak. Uitruk op maat kan daar een mooi voorbeeld van zijn, mits op de juiste manier georganiseerd en veilig uitgevoerd.

De huidige inrichting en uitvoering van het kader UoM baart ons op de eerste plaats ernstige zorgen voor de veiligheid van het eigen personeel. Zo hebben in 2020 nog steeds niet alle regio's een actuele RI&E en heeft het project "[Gezamenlijke Gegevensverzameling Uitrukken op Maat](#)" geen antwoord kunnen geven op de centrale vraag; Bestaat er in de repressieve brandweezorg een combinatie van indicatoren en voertuigbezetting waardoor repressief verantwoord, effectief en efficiënt opgetreden kan worden bij maatgevende incidenten? Meermaals is gebleken dat het verantwoordelijke kennisinstituut niet in staat is passende kaders te schetsen en hoogwaardige kwaliteit en opleiding te bieden, met o.a. als resultaat dat iedere regio eigenstandig invulling geeft aan het landelijk kader UoM en kwaliteit niet gecontroleerd of geborgd kan worden.

Bovendien laat de [kwaliteit van het toezicht](#) op de uitvoering sterk te wensen over, iets wat niet als een verrassing kan komen. Het ontbreken van draagvlak voor dit landelijk kader hebben we nog voor het vaststellen ervan [kenbaar gemaakt aan de minister](#) en daarna aan [het Veiligheidsberaad](#). Er is dus geenszins sprake van een 'landelijk gedeelde opvatting' over afwijkende samenstellingen van de basisbrandweereenheid [zoals gewenst door de minister](#). Het gebrek aan standaarden, kwaliteitskaders, opleiding en oefening is wat ons betreft een tikkende tijdbom.

In de brief van de minister staat dat het Veiligheidsberaad op 14 december jl. de conclusies van de evaluatie heeft onderschreven en dat het landelijk kader moet worden toegepast conform gemaakte afspraken. Ook moet het kader in de eerste helft van 2021 worden 'bijgesteld'. Terwijl de Minister en Inspectie JenV telkens genoeg lijken te nemen met de mededelingen van het Veiligheidsberaad, blijkt dat 10 jaar na de herclausulering van de [afwijdingsbevoegdheid in het Bvr](#), dat de [in 2010 gemaakte afspraken](#) onvoldoende, dan wel helemaal niet, worden nageleefd. De VBV vraagt zich dan ook af welke concrete acties op korte en

lange termijn verbonden gaan worden aan deze toezegging, zodat er nu ook daadwerkelijk iets gaat gebeuren.

Slagkracht

Het kritisch beschouwen van slagkracht is een continue verantwoordelijkheid van de stelselverantwoordelijke en uitvoeringspartners van JenV en hangt nauw samen met de regionaal en lokaal opgestelde risicoprofielen. Helaas constateerde de VBV al eerder [ernstige tekortkomingen](#) in slagkracht. In de afgelopen 10 jaar zijn naast honderden ondersteuningseenheden zo'n 160 tankautospuitten (basisbrandweereenheden) uit de operationele sterkte gehaald en is in honderden kazernes de slagkracht gereduceerd tot het statistisch minimum. Welke gevolgen dat heeft voor de opschaling, het grootschalig optreden en de rampenbestrijding in het bijzonder is niet bekend. Bovendien ervaren Veiligheidsregio's de gevraagde risicoprofielen nog te vaak als een 'een moetje' en worden de 'capaciteitsplannen' voor crisisscenario's onvoldoende uitgewerkt, zoals staat beschreven in het IFV- rapport '[Risico's in samenhang](#)'. Helaas moest RTL-nieuws een vergelijkbare [conclusie](#) trekken waar het gaat om de bestrijding van de Corona-Crisis.

Bovenstaande uit zich in een reëel risico bij grootschalige incidenten, waarbij natuurbrandbestrijding de afgelopen jaren het meest actueel is. Gelukkig kunnen we ook bij de brandbestrijding een beroep doen [op onze buurlanden](#), zoals bij de zeer grote natuurbranden in De Meinweg in Limburg en de Deurnsche Peel in Brabant, die beide begonnen op maandag 20 april 2020. Helaas moeten we ook constateren dat onafhankelijke deskundigen stellen dat de brandweer [onvoldoende is getraind en toegerust](#) om te voorkomen dat een natuurbrand te groot wordt en dat lessen uit het verleden niet worden toegepast. Ondertussen gaat [de vermindering van materieel en personeel](#) gewoon door.

Afsluitend

Bovenstaande in ogenschouw nemende constateert de VBV [een veelheid aan complexe ontwikkelingen](#) die het brandweerdomein in haar greep houden. Hoewel de Minister deze ontwikkelingen aangrijpt om met vertrouwen de toekomst tegemoet te zien, [is de VBV daar aanzienlijk minder optimistisch](#) over. De VBV neemt waar dat er geen beleidssamenhang is te herkennen tussen de verschillende ontwikkelingen, er onvoldoende (kwalitatieve) bemensing gealloceerd wordt om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden. Daarnaast constateert de VBV dat een vertegenwoordiging van de Vrijwillige doelgroep niet gekend en gehoord wordt. De VBV vraagt U dan ook de rol van het ministerie in deze ontwikkelingen en de kwaliteit van de voorgestelde denkrichtingen kritisch te beschouwen in relatie tot de brandweezorg die ons land veilig moet houden.

Tot slot

Wij zijn gaarne bereid om over het bovenstaande een nadere toelichting te geven en wensen U alvast een constructief overleg.

Met vriendelijke groeten en in afwachting van uw reactie.

Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers

Marcel Dokter
voorzitter

06-51 27 28 59